

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Lähtudes allpool toodust ja võttes aluseks maapõueseaduse § 26, 32 ning 35 ning Suuremäe Karjäär OÜ taotluse, otsustan:

1.1. anda Suuremäe Karjäär OÜ-le geoloogilise uuringu luba nr L.MU/522320 Kauksi uuringuruumis kehtivusajaga 5 aastat;

1.2. uuringuloale seada kõrvaldingimused:

1.2.1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kagu regiooni (kagu.regioon@rmk.ee)välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;

1.2.2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu;

1.2.3. korraldus jõustub teatavakstegemisest.

Geoloogilise uuringu luba nr L.MU/522320 on kättesaadav Keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

Suuremäe Karjäär OÜ (registrikood 11407874, aadress Näituse tn 21, Tartu linn, Tartu linn, Tartu maakond) esitas 21.06.2024 Keskkonnaametile taotluse geoloogilise uuringu loa saamiseks Kauksi uuringuruumis (edaspidi uuringuluba, registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 21.06.2024 numbriga DM-128914-1).

Geoloogilise uuringu luba taotletakse Põlva maakonnas Põlva vallas Kauksi külas riigi omandis oleval maaüksusel Räpina metskond 240 (katastritunnus 47302:002:0627). Taotletava uuringuruumi teenindusala kogupindala on 4,27 ha. Uuringu eesmärk on tarbevaru tasemel välja selgitada uuringuruumis levivate setete (liiv ja/või kruus) maht, kvaliteet ning kasutamise võimalused. Maavara soovitakse kasutada Põlva ja Põlva valla piirkonna teede ehitusel ja ehitustöödel. Uuringute käigus planeeritakse rajada kuni 12 uuringukaeveõont ja kuni 12 puurauku sügavusega kuni 10 m; muud kavandatavad sihtotstarbelised tööd: veetasemete mõõtmise, topogeodeetilise mõõdistamise, proovid materjali terastikulise koostise, kruusa puhul ka purunemiskindluse (LA katse) määramiseks. Uuringu teostaja on Maavarauuringud OÜ (registrikood 14346587, aadress Tartu maakond, Tartu linn, Tartu linn, Liiva tn 41, 50303). Loa taotletav kehtivusaeg on 5 aastat.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (09.07.2024 nr 9-3/24/8537-2).

Riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 400 eurot tasutud 21.06.2024.

Taotletaval uuringuruumi ei ole kattumist arvel oleva maavaravaruga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala idaservast ~32 m kaugusele jääb Kanepi – Leevaku riigitee nr 62 äärmise sõiduraja välimine serv.

Kauksi uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte.

Kauksi uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää muinsuskaitseobjekte.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa menetluse algatamise teate 09.07.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest menetlusosalisi 09.07.2024 kirjaga nr DM-128914-3. Kuni uuringuloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igapäev õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saatis loa andja 10.07.2024 kirjaga nr DM-128914-4 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele (Kanepi Vallavalitsus) tähtajaga kaks kuud.

Kanepi Vallavolikogu esitas/ei esitanud taotluse kohta arvamust ega pikendanud arvanusse andmise tähtaega.

Vastavalt maapõueseaduse § 27 lõikele 3 palus Keskkonnaamet 15.05.2023 kirjaga nr DM-128914-5 riigivara valitsejalt nõusolekut Riigimetsa Majandamise Keskuse valitsemisalas oleva katastriüksuse Räpina metskond 240 kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil.

MaaPS §-s 27 lg 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei esine.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja XX.XX.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks 2 nädalat.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti laekus/ei laekunud.

Kooskõlas MaaPS § 1 lg-ga 3, HMS §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet XX.XX.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks uuringuloa kohta tehtava otsuse eelnõu ning andis XX.XX.2024 kirjaga nr XXX menetlusosalistele teada haldusakti eelnõu valmimisest. Huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib kavandatav tegevus puudutada, on õigus alates avalikustamisest kuni määratud tähtajani esitada Keskkonnaametile loa taotluse või loa eelnõu kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid laekus / ei laekunud.

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloa alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Vastavalt Uuringuloa saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloa andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu1“ (edaspidi määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloa alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punktide 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on Maavarauuringud OÜ (registrikood 14346587, aadress Tartu maakond, Tartu linn, Tartu linn, Liiva tn 41, 50303), kes omab tegevusluba hüdrogeoloogiliste tööde teostamiseks.

Lähtuvalt maapõueseaduse § 90 lõikest 1 andis Riigimetsa Majandamise Keskus 15.07.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/4339 nõusoleku geoloogilise uuringu teostamiseks katastriüksusel Rápina metskond 240 (katastritunnus 47302:002:0627) järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kagu regiooni (kagu.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

MaaPS §-s 27 lg 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei esine.

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse (edaspidi JäätS) § 35² tähenduses tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjätmeid ei teki ning seetõttu ei ole jätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Suuremäe Karjäär OÜ 03.05.2023 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi määrus 1) ja KeHJS sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusetuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse tagamiseks ning maapõue kasutamisest inimese tervisele, varale ja keskkonnale põhjustatava mõju vähendamiseks ja vajaduse korral muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusala läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Kauksi uuringuruumi uuringuloale seatakse riigivara valitseja ja kohaliku omavalitsusüksuse poolt esitatud kõrvaltingimused.

Taotletava uuringuruumi teenindusala ei kattu ühegi kaitseala või Natura alaga ning taotletavas uuringuruumis ei ole registreeritud kaitsealuseid liike.

Taotletavale uuringuruumile lähim Natura 2000 ala on üle 7 km kaugusel kirde suunas asuv Meelva linnuala (EELIS kood RAH0000080).

Taotletavale uuringuruumile lähimad kaitstavad loodusobjektid on:

- umbes 112 m kaugusel üle tee ida suunas paikneb II kategooriasse kuuluva *Sparassis crispa* (kährikseen) kasvukoht (EELIS kood KLO9600984);
- ligikaudu 267 m kaugusel uuringuruumist kagu suunas *Lycopodium clavatum* (karukold) kasvukoht (EELIS kood KLO9346877);
- ligikaudu 652 m kaugusel uuringuruumist paikneb VEP nr.209033;
- ligikaudu 1 km kaugusel loodes paikneb muinsuskaitsega seotud kultuurimälestis Kalmistu "Sikuti mägi".

Geoloogilise uuringu mõju on lühiajaline ja jääb valdavalt uuringuruumi piiresse. Seega jäävad nimetatud kaitstavad loodusobjektid ja kultuurimälestised taotletava uuringuruumi mõjualast välja.

Looduskaitse seadus § 55 lg 61 p 2 kohaselt on keelatud looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal.

Geoloogilise uuringu läbiviimisel kasutatakse taotluse seletuskirja kohaselt korras tehnikat, mis on läbinud perioodilise tehnilise ülevaatus ja ei kasutata keskkonda reostavaid materjale. Geoloogilise uuringuga ei reostata põhjavett ega tekitata riiklikke normatiive ületavat müra või tolmu. Geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt ning ainult päevasel ajal. Uuringuruum asub kaitstud põhjaveega alal. Põhjavee kaitstus lähtub geoloogilisest ehitusest, täpsemalt sellest kui paks on pinnakate. Põhjavee kaitstusele on kõige suuremaks ohuks põllumajandus (väetiste, sõnniku ja taimekaitsevahendite kasutamine) ning reovee vale käitlus.

Nii uuringupuuraukudes kui ka uuringukaevetööde vee ilmutamisel vaid mõõdetakse veetaset. Seega geoloogiline uuring ei ohusta põhjavee kaitstust. Geoloogilise uuringu käigus vajadust ulatusliku raie järgi üldjuhul ei ole. Kui üldse siis teostatakse raiet uuringumasinate liikumise tarbeks minimaalses mahus. Kõik uuringupunktid likvideeritakse koheselt pärast proovide võtmist ning korrastatakse nende ümbrus. Uuringuruumi nõuetekohast korrastamist kontrollib Keskkonnaamet.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

MaaPS § 35 lg 1 p 9 alusel keeldutakse geoloogilise uuringu loa andmisest kui loa andmine on vastuolus riigi huviga.

Kauksi uuringuruum asub riigimaal. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab riigile maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt olulist informatsiooni, mistõttu uuringute tegemine ei ole vastuolus riigi huviga.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud.

Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Suuremäe Karjäär OÜ ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 28.08.2024).

Eelnevale tuginedes võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmise keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo